UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Мекґрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПЕРЕМОГИ КОМУНІСТІВ В ГРОМАДСЬКИХ ВИБОРАХ ЗАКАРПАТТЯ.

Коли ми нині стоїмо напередодні міських виборів у Вінніпегу, в яких Комуністична Партія Канади бере активну участь трома своїми кандидатами, то якраз на часі поцікавитися нам, як тримаються комуністи в подібних виборах в инших країнах.

Ми подавали вже, який поступ зробили комуністи в Польщі (Лодзь і Гродно) і в Німеччині (Гамбург і Кенігсберг). Ми подавали вже про успіхи комуністів в громадських виборах в Чехословаччині. Тепер ось наспіли вісти про вислід виборів до громадських рад на Закарпатській Україні. Ці вибори відбувалися тоді саме, як і по цілій Чехо-Словаччині.

Закарпатська Україна, це та частина української землі, що перед війною належала до Австрії, а панували там та насаджували свою держимордську культуру мадярські дідичі. Коли після розвалу Австрії Закарпатську Україну загарбала Чехо-Словаччина, українські-націоналістичні лідери потішали себе тим, що, мовляв, хоч одну частину української землі затримає для нас "демократична" Чехо-Словаччина — українською.

Антантські наймити думали, навіть хвалилися тим, що чехословацька "демократія" дасть населенню Закарпаття повну національну волю, збере туди всіх українських діячів і... створить щось в роді української держави в чехо-словацькій республіці. Та тепер показалося, що чехо-словацька буржуазія нічим не уступає польській шляхті та румунським боярам в нищенню української школи, мови, в касованню автономії, що їй було дано, чи обіцяно.

Українське населення Закарпаття є одним з найбідніших, що заселюють українські землі. Тому не дивно, що в громадському й політичному житті воно йде за проводом комуністичної партії. Бо ніодна політична партія не відбиває так у своїй програмі вимог бідняцького населення Закарпаття, як комуністична партія. Як міське, так і сільське населення Закарпатської України йде солідарно за кличами комуністичної партії, а сільське населення йде ще солідарніше, як міське, бо в містах велика частина населення складається з буржуазних та мішанських елементів, тоді як село є цілком бідняцьке.

В останніх громадських виборах, крім загального переслідування українських трудящих мас, чехо-словацька буржуазія повзяла гострі запобігаючі кроки. Вона встановила на час виборів терор в країні, спрямований проти комуністів в першу чергу й проти трудящих взагалі. Буржуазні партії при піддержці влади й поліції вживали проти комуністів різних шахрайств, підкупів, заборон мітінгів тощо.

Насамперед, реакційна урядова коаліція перевела закон, що позбавив права голосування військо. Закон цей переведено спеціяльно проти комуністів, бо переважна більшість війська на попередніх виборах голосувала за комуністами.

Далі, чеська влада перевела бюрократичний виборчий закон з безконечним числом приписів, що ускладнюють виборчу процедуру. Це зроблено для того, щоб при поданні комуністичних списків можна було знайти якусь зачіпку, щоб списки не приняти. Фактично цим влада дуже широко користувалася на цих виборах і відкидала комуністичні списки навіть у тих випадках, коли списки відповідали всім вимогам закону.

Цього всього для влади було не досить і **вона не призначила зовсім виборів у тих 160 селах, в яких є найсвідоміша трудяща людність.** На останніх парляментських виборах у цих селах комуністична партія дістала переважну більшість голосів. Але це ще не все. При парляментських виборах компартія виставила загальний список своїх кандидатів і за нього голосували трудящі усіх міст і сіл Закарпаття. На теперішніх громадських виборах вона виставила своїх кандидатів тільки в 120 з чимсь селах, де має власні організації. Отож і комуністи і симпатики тих сіл, де нема партійних організацій, не могли голосувати за комуністичний список, їхні голоси відпали. Не зважаючи на це все, партія зібрала понад **42,000 голосів.**

Буржуазні партії намагаються заховати перемогу компартії і зняли галас про ніби-то зменшення її впливу. На парляментських виборах, мовляв, вона одержала понад 100,000 голосів, а тепер тільки 42,000. Вони замовчують те, що в 160 комуністичних селах не було виборів та що компартія мала свої списки тільки в 120 селах, замовчують позбавлення війська виборчих прав, замовчують терор і т. д.

Не про зменшення, а про зріст впливу комуністичної партії говорять ці вибори. Це ясно можна бачити, коли брати й порівнювати наслідки попередніх і теперішніх виборів у цих самих містах і селах, або порівнювати голоси, що їх подано за ріжні партії. Беремо, наприклад, перші, що на них натрапляємо, села. Село Нанково: комуністи одержали 415 голосів, буржуазна партія 180; с. Копашиньово: комуністи — 467, буржуазні партії — 263; с. Туря-Бистра: комуністи — 437, аграрії — 81; с. Лоза: комуністи — 251, буржуазні партії — 130 і так майже в усіх селах, де було виставлено комуністичні списки. В Ужгороді комуністи мали 8 мандатів, тепер одержали 9 мандатів.

Отже не дивлячись на терор, на позбавлення права голосу 160 сіл, на те, що комуністи не виставляли своїх кандидатів в тих селах, в яких не мали своїх організацій — вони за своїм списком зібрали 42,000 голосів і в багатьох селах розторощили своїми голосами всі буржуазні партії разом взяті.

Робітництво північного Вінніпегу повинно піти за цим прикладом та в день міських виборів у Вінніпегу 25. листопада — солідарно віддати свої голоси одинками на кандидатів комуністичної партії: т. М. Поповича, т. Л. Моріса й т. Дж. Кагану.

РОБІТНИЧА ПРЕСА -- НЕРВ СУСПІЛЬСТВА ПРАЦЮЮЧИХ.

Щоб зрозуміти як слід значіння преси для суспільства взагалі, а робітничої преси для робітничої кляси з'окрема, треба найперше усвідомити собі вповні, що таке саме суспільство, як воно збудоване, яке становище займає в сучасному буржуазному суспільстві робітнича кляса і, вкінці — яку ролю відграє в цьому суспільстві преса.

Загал буржуазних вчених, за виїмком кращих одиниць, ігнорує сьогодні свідомо важливий факт поділу сучасного суспільства на кляси. Ці вчені намагаються доказати, що цей поділ суспільства на клясу панів-визискувачів і клясу працюючих-визискуваних є химерною видумкою соціялістів та існує лише в головах невдоволенців, яких — по їх думці — "лише мала горстка". Натомісць стараються вони доказати, що сучасне суспільство становить одну неподільну органічну цілість, або — як вони залюбки кажуть — один суспільний організм, який можна прирівняти до організму людини. А як в організмі людини є ріжні частини — звані органами, які виконують лише ріжні функції або чинности в одному й тому-ж самому процесі життя, так — мовляв — і суспільство, як живий організм, складається лише з ріжних нерозривних суспільних груп, які в життю суспільства виконують ролю органів одного тіла, або ріжні галузі праці.

І так, наприклад, пануючу клясу капіталістів ці буржуазні вчені порівнюють до мозка людини, приписуючи їй виключно почесну інтелєктуальну функцію організування суспільства й суспільного поділу праці; зате-ж робітничу клясу порівнюють вони з тими органами тіла, які виконують лише накази мозка, як, наприклад мускули, руки, ноги, тощо.

Що-ж, порівнання дуже славне, і ще до того — "строго наукове", "дарвіністичне", скаже неодин півголовок, що лизнувши в буржуазній школі крихту буржуазної формалістики, чіпляється руками й ногами за цю принадну фразу, яка й йому відкриває світлі перспективи, тоб-то почесну й дуже поплатну функцію "інтелєктуала" і місце в самому суспільному "мозкові". Адже-ж він "вчений", покінчив школи, і його гідність не позволяє йому виконувати мозольні функції мускулів, рук та ніг.

Біда тільки в цьому, що ці півголовки, тнучись зі всієї сили в "горнє сідалище" суспільного мозка, нічого більше й не тямлять окрім тої голословної фрази і... своїх самолюбних намірів. Вони не мають найменшого поняття про те, що "мозкові" суспільства необхідно знати, коли він має виконувати інтелєктуальну функцію організатора суспільства й суспільного поділу праці. Вони-ж не знають, що таке суспільство, не розуміють законів його життя і розвитку, не мають поняття про те, що таке праця і руководяться виключно своїм бездонним самолюбством, а ніколи інтересами цілого суспільного організму.

Таким чином "мозок" сучасного капіталістичного суспільства складається майже виключно із тупоумних і самолюбних паразитів, в яких загубилось всяке почуття спільности з иншими частями суспільного організму, затратилась всяка свідомість того, що життя суспільного "мозка" є в повній залежности від життя цілого організму, а тим самим і від життя окремих його частин або органів — як рук, ніг, мускулів і т. ин.

Та про це буржуазні вчені нічого не говорять, а до того-ж вони зручно промовчують самі найважніші заключення, які неминуче випливають з повищого порівнання. Вони промовчують самі основні питання, звязані нерозривно з цим порівнанням, а саме: хто і як в капіталістичнім суспільстві повнить функції "рота" й "жолудка". Бо звичайно-ж, коли це суспільство є живим організмом, то й йому не обійтись без тих органів, які втримують при життю цілий цей організм.

А наші буржуазні вчені виминають зручно всякі такі "неделікатні, жолудкові справи". Вони є лише так далеко дарвіністами, як довго не стрічаються з цим наскрізь "сутоматеріялістичним" питанням; скоро-ж вони напотикнуться на нього, тоді вони з дарвіністів стають нагло ідеалістами, цофаються в сферу "недосяжних ідеалів" — в "царство духа", — бо й якже-ж ім вродженим "інтелєктуалам" займатися такими "грубо матеріялістичними", трохи що не "ординарними" жолудковими справами!? На те-ж вони — мовляв — є "суспільним мозком", щоб з жолудковими справами не мати нічого спільного!

На питання: де подівся суспільний жолудок, хто і як сповняє жолудкові функції суспільного організму, де дівається все те, що здобувають тяжкими мозолями суспільні "руки і ноги" (тоб-то кляса працюючих) для життя цілого організму, а самі-ж ці "руки й ноги" сохнуть і вянуть з голоду і холоду — на ці питання буржуазні вчені й попи здвигають таємничо плечами і за посередництвом свойого "суспільного нерву", тоб-то своєї літератури і преси, інформують вони всі инші части суспільного тіла ось як:

Є в світі великий і всемогучий дух, що називається "бог". Від нього все походить і до нього назад все вертає. "Бог дав, бог і взяв", тому не питайте, де все це дівається, бо це є образою для бога, а хто цьому не вірить, той є безбожник, більшовик.

Осьтут і кінчається вся буржуазна вченість. Але таким поясненням свойого "мозка" не вдоволялися покривджені "руки й ноги" суспільства. Вони довго вірили в ці теревені, а вкінці таки вони відкрили цю "велику тайну" буржуазного суспільного "мозка": адже-ж цей "мозок" є не лише мозком, але рівночасно й ротом і жолудком цілого суспільства. Завдяки свойому безмірному самолюбству, безоглядности й зажерливости цей мозок, рот і жолудок суспільства в "одній особі" — довів до цього, що самий він розгнивається і ціле капіталістичне суспільство засуджене на загибіль. Воно розкладається, але рівночасно з тим з нього народжується нове, свіже й здорове суспільство працюючих, новий суспільний організм, в якому нема вже того дивовижного співвідношення окремих органів, як в буржуазному суспільстві, в якому окремі органи як мозок, рот, жолудок і ин. не будуть виповнювати своїх функцій виключно в свою користь і зі шкодою для других частин суспільного організму.

Яку важливу ролю відграє преса в цьому процесі народження нового і здорового суспільства зі старого розгнивающого буржуазного суспільства, це ясне й зрозуміле для кожної здорово думаючої людини. Преса це нерв суспільного організму, каже великий американський письменник — Аптон Сінклейр, нерв, який інформує всі частини організму про те, що діється в мозкові суспільства і в цілому організмі взагалі. Що-ж діється тоді, коли цей "нерв" фалшиво інформує цілий організм взагалі й поодинокі його части з окрема про всі важливі справи, від яких залежить "бути або небути" суспільному організмові?! — Очевидна річ, що це не тільки приспішує катастрофу старого суспільства, але грозить загладою і новому суспільству працюючих, що находиться в стані народження.

А якраз таку шкідливу функцію сповняє здегенерований "нерв" буржуазного суспільства — продажна буржуазна преса, яка стоїть виключно на услугах такого-ж здегенерованого "мозка" буржуазного суспільства.

Але новий і здоровий суспільний організм не хоче й не може загинути враз із старим догниваючим. Нове суспільство працюючих мусить жити, розвиватись, творити нове й краще життя на землі. Для цього воно мусить мати й свій здоровий "нерв", свою робітничу пресу, яка необхідно потрібна не лише для організування цього нового суспільства, але й для параліжування погубної роботи буржуазної преси.

Українське з'організоване робітництво в Канаді, як частина всієї робітничої кляси, становить собою теж завязок цього нового суспільства, і очевидно — не може обійтися без свойого здорового нерву, без своєї преси.

Так як нерв родиться і розвивається разом з організмом, а рівночасно пособляє корисному розвиткові цілого організму, так і українська робітничо-фармерська преса в Канаді зродилась разом з українською робітничою організацією, а рівночасно помогла цій організації розвинутись до того розміру, що сьогодні можна й сміло назвати молоденьким, окремим і здоровим суспільством працюючих для себе.

Свідоме й з'організоване робітництво знає, що робітнича преса, як "нерв" суспільного організму працюючих, — є головним жерелом робітничої свідомости, а коли працюючі здобудуть цю свідомість, тоді вони немов народяться наново на світ: вони скинуть віковічні окови, що в'ілись в їх тіло і точать з них всі животні соки.

Тому для своєї робітничо-фармерської преси свідоме робітництво дасть в кожному разі потрібну допомогу, бо від робітничої преси зависить життя й розвиток цілої робітничої кляси. *Прибережний.*

КОМУ ВОНИ ПОСИЛАЮТЬ ГРОШІ.

(Наша відповідь на запитання.)

Як бачимо з останнього числа "Кан. Українця", то січовицькі єгомосці не можуть спокійно спати. Не дають їм спати тих 22 тисячі доларів, що їх склали українські робітники й фармері в Канаді на руки Комітету Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні. Подумайте-ж тільки! Єгомосці греко-католицькі і єгомосці греко-православні; народні діячі греко-січовицькі й народні діячі греко-петлюрівські; народні діячі, які плентаються в хвості народу й народні діячі, які зовсім без народу — обєднавшись всі разом, зібрали на допомогу жертвам повені 6 тисяч доларів, а "тісний гурток комуністів", як це вони все називають наші робітничо-фармерські організації — зібрав поверх 22 тисяч доларів.

"Кан. Українець" з 16. листопада вмістив неначе-б то запитання — "Кому вінніпегські комуністи повезли гроші?"

Ми з повним вдоволенням дамо відповідь на це запитання — дамо відповідь, ще й до відповіди дещо додамо.

"Вінніпегські комуністи" нікому грошей не повезли, але вислали телєграфічно (по кабльограмі) 19 тисяч доларів до Львова на руки Головного Робітничо-Селянського Комітету Жертвам Повені. Комітет той складається з представників робітничих і селянських організацій і з представників робітничо-селянської преси. На честь того комітету — він не ходить на равти до польського воєводи, як це ходять голови того комітету, на руки якого висилає гроші Укр. Червоний Хрест, той самий, що з ним звязані і що його жертви поквітовують "Кан. Укр." і "Укр. Голос". Робітничо-Селянський Комітет у Львові веде свою акцію допомоги самостійно, він поорганізував комітети з робітників і селян, з тих, що самі потерпіли від повені, у всіх тих місцевостях, над якими пронеслася катастрофа. (Про це ми подамо звіт в слідуючому числі "У. Р.В.") Всі ті комітети тісно співробітничають між собою і не мають нічого спільного з урядовими польсько-шляхетськими комітетами. Затеє той комітет, до якого посилає гроші Укр. Червоний Хрест в Канаді, є злучений з урядовими польсько-шляхетськими комітетами. В тих комітетах верховодять і цілим росподілом допомоги керують польські воєводи, старости й війти. Як вони нею керують, кому вони допомагають, про це злишнім буде тут говорити. Кожний український робітник і селянин знає, як їм колись, ще за часів Австрії, "допомагали" старости та їхні комітети, що складалися з ріжних сільських пявок. Коли-ж за часів Австрії не можна було селянинові за собою впімнутися, то що вже говорити про положення в Галичині зараз?

Ще пару слів про саму збірку допомоги жертвам повені в Канаді. Наш комітет, що складається з представників всіх центральних і місцевих зарядів робітничо-фармерських організацій, зібрав поверх 22 тисячі доларів. Зібрав він ці гроші без найменших затрат коштів, хіба що на стемпліі для ковертів. Ніяких секретарів для провадження кампанії він не наймав і не наймає. Всю роботу виконують ті робітники, що працюють в організаціях та при робітничо-фармерських часописах. Працюють буквально днями й ночами, щоб лише не витратити цента з тих грошей, які люде склали на допомогу жертвам повені. Наш комітет вислав т. І. Навізівського до старого краю, як свого представника, щоб він на власні очі побачив, як провадиться допомога й який розмір катастрофи та привіз повний звіт тим, хто складав на руки нашого комітету гроші. Висилаючи т. Навізівського, наш комітет не витратив на його подорож ані цента з тих грошей, які зібрано на допомогу жертвам повені, бо кошти подорожі взяли на себе головні заряди ТУРФДім і Р.З.Т.

Ось як працюють організовані українські робітники й фармері.

Та бачимо, що не так працюють ті, які, помоливши богу, зараз починають лаятися. Читаємо ми в українських патріотичних газетах звіт з засідання Українського Червоного Хреста в Канаді. Бачимо, що на засіданню Українського Червоного Хреста 19. жовтня **"взято було під розвагу справу двох нанятих урядовців Червоного Хреста. По довшій дискусії Комітет згодився, щоби вони працювали дальше, коли цього потреба вимагає".**

Отже — **потреба вимагає** двох нанятих урядовців, бо Укр. Червоний Хрест тепер провадить від імени всіх патріотичних організацій кампанію допомоги жертвам повені. Та коли ми поглянемо на поквітування Укр. Чер. Хреста з того самого дня (з 19. жовтня), коли він мав засідання в справі двох нанятих урядовців, то побачимо, що він тоді поквітував лише $2,229.26 збірки на допомогу жертвам повені. А до тепер поквітував заледво $6,361.78. Це при двох нанятих урядовцях. А комуністи зібрали вже поверх $22,000 без ніяких платних урядовців.

А до Галичини пани посилають гроші тим, що ходять на равти до польського воєводи, посилають тим, яких гроші між населенням ділять польські старости. То чому тоді не оплачувати тут двох нанятих урядовців?

Мусій.

ВНЕСОК ІМОНА ДЕ ВАЛЄРИ ПРОВАЛИВСЯ.

ДУБЛІН, Ірляндія, 10. листопада. — Імон Де Валєра, провідник ірляндських республіканців, поставив сьогодня в парляменті внесок, щоб скасувати закон уряду про публичне безпеченство. Він напятнував закон як такий, що нарушує кілька точок конституції. Внесок Де Валєри відкинено 76 голосами проти 71.

ПОБОЄВИЩЕ.

(Уривки з твору Анрі Барбюса: "Світло".)

Ця місцина, що з вечора здавалася мені рівною, справді похила і являє собою тепер якусь неймовірну шкуродерню. Трупу — аж кипить, ніби це кладовище, з якого знято верхній шар землі.

Навкруги тиняються купки людей, вони ходять серед мертвих, перевертають трупи горілиць і пізнають, хто це є, по найменших ознаках. Один з них став новколюшки, виймає з руки мертвого пошматовану, напівстерту і теж неначе вбиту фотографію.

Чорний дим набоїв хмарою здіймається до неба, потім десь далеко загуркотіло. Великі зграї гайвороння шугають в небі.

Серед сили-силенної нерухомих тіл в очі бють своїм гнилим видом зуави, стрільці та легіонери травневого наступу. Найдальша межа наших ліній була тоді в Бертонвальському лісі, за пять чи шість кільометрів звідси. Підчас цього наступу, найжахливішого в цю війну, а можливо й за всі війни, вони одним духом добігли до цього місця Цим вони й зробили неначе виступ, що виходить надто вперед з цілої лінії атаки. І от їх почали обстрілювати з кулеметів зправа й зліва.

Вже кілька місяців тому, як смерть випила їм очі й пожерла щоки. Але й тепер видко з цих розкиданих і розмитих трупів, що вже майже спорохнявіли, якого спустошення завдали цим лавам кулемети.

Багато трупів перерізано по половині, неначе пилкою. Коло зчорнілих і воскових, як у древніх мумій голів, повно черви та мушви. Ці голови блищать зубами, а поруч з ними темні обідрані пеньки безголових ший, що схожі на оголені корчі дерев. А коло них видно оголені черени. На них ще залишилися червоні фески з перетлілими чохлами. З купи ганчір'я, яке злиплося від рудого болота, висовуються великі кістки. Ребра застелюють землю; здається, що це старі розбиті клітки. Брудні ремні, роздушені чашки, фляги... Коло одного мішка, що лежить на кістках і клаптях одягу, розсипано якісь білі грудочки. Нахилившися, ми побачили, що це кістки з пальців зотлілого трупа.

Часом з довгих бугрів, які наробилися з пилюги, висовується шмаття від матерії. Це показує, що тут уже сама природа поховала людину.

Німці, що тут були, вчора лишили своїх салдатів поруч із нашими, непоховавши їх. Вони також лежать уже давно. Я намагаюся розгледіти риси обличчя одного з них. Від шиї до волосся, яке поприлипало до шапки, це все землиста куна, повна мурашок. Поруч лежить другий труп ниць лицем. Він зовсім висох. Його руки й ноги встигли вже врости в землю.

— Дивіться! Оцей зовсім свіжий!

Серед рівнини, що була свідком бойовища, стирчить голова з великою бородою. Цю голову здається застромлено в землю.

Це один із наших. Коло нього лежить маска. З під набряклих брів тмяно синіють очі, губа поблискує у темній бороді, як слизмок. Напевне, він попав в яму від набоїв і його прибило другим набоєм. Цей набій забив все тіло в землю, як це сталося з тим Німцем з котячою головою, якого я бачив коло "Червоного Шинку". Присівши, мій товариш торкає лозинкою підборіддя трупа й відколупує болото, що здавалося бородою. Потім він бере маску, надіває її на мертву голову. На хвилину він приставляє до очей мертвяка кільця своїх ножиць, буцім-то це окуляри.

— О, — скрикуємо: — Та це Кокон!

Коли дізнаєшся про смерть людини, що поруч тебе воювала і жила одним із тобою життям, а ще коли бачиш її, — це удар в серце, як би раптова звістка про твою власну смерть разом із ним...

Анрі Барбюс.